

Til: Undervisningsministeriet
Projekt: Reform 2017
Dato: 3. oktober 2019
Sted: Syddansk Universitet, Odense
Af: Ane Qvortrup og Tina Maria Brinks

Statusnotat fra projektet Reform 2017 ved Syddansk Universitet

- Notat 4: status og resultater

**REFORM
2017**

Indholdsfortegnelse

1	AKTIVITETER I FORÅRET/EFTERÅRET 2019	3
1.1	<i>PUBLIKATIONER OG OPMÆRKSOMHED PÅ PROJEKTET</i>	3
2	OPSÆTNING OG AFVIKLING AF 2. SPØRGESKEMA	7
2.1	<i>DATAINDSAMLING, 2. INDSAMLING AF KVANTITATIVE INTERVIEWS</i>	7
3	RESULTATER	8
3.1	<i>ELEVERS OG LÆRERES OPLEVELSE AF SKOLEN</i>	8
3.2	<i>UNDERVISNING OG LÆRING.....</i>	13
3.3	<i>GRUNDFORLØBET OG GENERELT OM REFORMEN(LÆRERNE)</i>	16
3.4	<i>FLERFAGLIGHED.....</i>	18
3.5	<i>SKRIFTLIGHED</i>	20
3.6	<i>EVALUERING.....</i>	21
3.7	<i>DIGITALISERING</i>	24
4	TABELLER OG FIGURER	28

1 AKTIVITETER I FORÅRET/EFTERÅRET 2019

I løbet af efteråret vinteren 2018/2019 er der indsamlet kvantitative data fra spørgeskemaer udsendt til eleverne og lærerne på de 33 forskellige skoler, fordelt på 38 adresser. De kvantitative data præsenteres i dette statusnotat. Vi har i løbet af foråret/sommeren 2019 desuden været i gang med den kvalitative indsamling, som denne gang har fokuseret på elev fokusgruppeinterviews på de 15 case-skoler. Vi har på disse besøg set megen interesse for projektet og ser frem til igen at besøge skolerne i løbet af foråret 2020.

Den 7. marts afholdt vi projektets første konference, der med et flot fremmøde havde indhold fra projektet i form af oplæg fra forskergruppen indenfor de 6 fokusområder,

I løbet af efteråret 2019 påbegyndes transskribering af de kvalitative interviews, hvilket forventes afsluttes ultimo 2019 eller primo 2020.

1.1 PUBLIKATIONER OG OPMÆRKSOMHED PÅ PROJEKTET

Udover den overfor nævnte konference har vi formidlet resultater fra projektet på udenlandske konferencer:

FIGUR 1: INTERNATIONAL OPMÆRKSOMHED PÅ PROJEKTET

- **World Education Research Association Focal Meeting** blev afholdt i Tokyo 5.-8. august 2019, hvor projektleder Ane Qvortrup præsenterede en række undersøgelser fra projektet. Der var stort fremmøde, og projektet fik stor interesse. Vi har siden haft besøg fra Japan i tilknytning til projektet og er også i dialog med forskere fra Tyskland om et muligt besøg.
- **European Educational Research Association Conference 2019** blev afholdt i Hamborg 3.-6. september 2019 præsenterede en række projektdeltagere undersøgelser fra projektet, og også her fik projektet stor interesse.

INTERNATIONAL
OPMÆRKSOMHED
på Reform 2017-
projektet

I tillæg til konferencerne formidler vi løbende viden fra projektet på vores uddannelser, især Master i Gymnasiepædagogik. Her benytter flere af undervisningsgangene projektet som case eller som reference og i tilknytning hertil tager vi en række temaer op, idet vi har fokus på de transformations- eller forandringsfelter, vi finder i og mellem de forskellige kulturer i gymnasiet (fagkulturer, skolekulturer, elevkulturer, mv.) og inddrager viden om de forandringer, som gymnasireformen afstedkommer. Vi er samtidig løbende inviteret ud på skoler og i faglige foreninger til at tale om projektet.

Ikke mindst har vi netop afleveret manuskriptet til den første ud af tre bøger, der er planlagt til at udkomme på Hans Reitzels Forlag. Bogen indeholder 8 spændende kapitler:

FIGUR 2: OVERSIGT OVER KAPITLER I 1. BOG I PROJEKTET

1. kapitel: **Gymnasiet anno 2019** (Ane Qvortrup)
2. kapitel: **Menneskesyn og dannelsesformer** (Ane Qvortrup, Camilla Kølsen Petersen & Lilli Zeuner)
3. kapitel: **Faglighed og fagligt samspil** (Peter Hobel & Camilla Kølsen Petersen)
4. kapitel: **At være eller ikke være skrive lærer: På vej mod et gymnasialt skriveprogram** (Torben Spanget Christensen & Ellen Krogh)
5. kapitel: **Oplevelser af evaluering hos elever, lærere og ledere** (Torben Spanget Christensen, Camilla Kølsen Petersen & Anke Piekut)
6. kapitel: **Aktørperspektiver på digitalisering og anden teknologibrug i de erhvervsgymnasiale uddannelser** (Camilla Kølsen Petersen & Nikolaj Elf)
7. kapitel: **Ledelse af didaktisk udvikling: et nyt professionaliseringsfelt for lærere og ledere** (Ellen Krogh & Peter Henrik Raae)
8. kapitel: **Caseanalyse af udvalgt skole** (Ane Qvortrup & Tina Maria Brinks)

I bogens kapitel 1 beskrives gymnasiets forandringshistorie med fokus på de tre reformer siden 2005, øvrige aftaler på gymnasieområdet samt udviklingen i elev-demografi. Derudover indeholder kapitlet et state of the art i form af viden om reformarbejde i uddannelsessektoren nationalt og internationalt, og projektets teoretiske og metodiske grundlag beskrives. Kapitlet er skrevet af Ane Qvortrup.

Det efterfølgende kapitel af Ane Qvortrup, Camilla Kølsen Petersen og Lilli Zeuner undersøger, hvilket dannelsessyn, der ligger bag de politiske aktørers tanker om uddannelserne, dvs. hvilke former for dannelse af eleverne, der er fokus på. Derudover undersøger det, hvilke former for dannelse, eleverne giver udtryk for gennem empirisk analyse af, hvorfor de har valgt den gymnasiale uddannelse, de har, og hvad de forventer sig af denne uddannelse. Teoretisk er undersøgelserne baseret

på en model for idealtyper af dannelsesformer, som udvikles i kapitlet gennem en kombination af et kantiansk perspektiv på mennesket og et systemteoretisk perspektiv på samfundets konstituering.

Kapitel 3 fokuserer på, hvordan elever, der går i 1.g, tilskriver faglighed og fagligt samspil mening. Der fokuseret på, hvordan eleverne positionerer sig i forhold til tre spørgsmål: 1) Hvad det vil sige at "kunne fag"? 2) Hvordan produceres viden i skolen? og 3) Hvad er fagligt samspil, og hvad er formålet med det? Kapitlet er skrevet af Peter Hobel og Camilla Kølsen Petersen. Det fjerde kapitel af Torben Spanget Christensen og Ellen Krogh har titlen "At være eller ikke være skrivelærer: På vej mod et gymnasialt skriveprogram". Kapitlet undersøger læreres opfattelse af skriftlighedens betydning i deres undervisning og som redskab for elevernes faglige udvikling. Med temaet 'at være skrivelærer' som omdrejningspunkt diskuterer kapitlet i hvilken grad og på hvilke måder reformprojektet Ny skriftlighed har etableret sig som et egentligt program for kontinuerlig udvikling af fagdidaktisk skriftlighed.

Kapitel 5 er forfattet af Torben Spanget Christensen, Camilla Kølsen Petersen & Anke Piekut. Det undersøger med et fænomenologisk afsæt, hvordan ledere, lærere og elever oplever evaluering i de forskellige positioner, som de hver især indtager.

I kapitel 6 undersøger de to forfattere Camilla Kølsen Petersen og Nikolaj Elf, hvordan digitalisering og anden teknologibrug opfattes i styredokumenter og af ledere, lærere og elever i de erhvervs-gymnasiale uddannelser htx og hhx. De tager udgangspunkt i det forhold, at der disse år i i den brede offentlighed udgives mange kritiske bøger, kronikker og debatindlæg om digitaliseringen af samfundet, og undersøger, hvordan diskursen om digitalisering er i en specifik gymnasiekontekst: Et ekko af den offentlige kritik - eller helt eller delvist anderledes?

Bogens syvende kapitel "Ledelse af didaktisk udvikling: et nyt professionaliseringsfelt for lærere og ledere" af Ellen Krogh og Peter Henrik Raae undersøger, hvordan didaktisk professionalitet kan forstås i lyset af nyere sociologiske og didaktiske teorier og begrebsdannelse. Kapitlet udvikler derigennem en analysemodel til undersøgelse af hvordan ledelse af didaktisk udvikling finder sted på skolerne i lyset af samtidens permanente forandringspres. Modellens forklaringskraft afsøges igennem nedslag i udvalgte cases fra de empiriske data.

Bogen afsluttes med en caseanalyse af Ane Qvortrup og Tina Maria Brinks. Med fokus på en caseskole undersøger dette kapitel 8, at hvordan ledere, lærere og elever forhandler mening i tilknytning til deres reformulering af reformen og hvordan centrale reformtemaer præsenterer sig som meningsfulde oplevelser for dem. Undersøgelsen tager udgangspunkt i tidligere studier, der viser, hvordan organisatoriske kontekster er afgørende, når det kommer til både håndteringen af reformerne og den betydning, de får. Kapitel er fænomenologisk orienteret, og beskriver med reference til Luhmann mening som det, der faktisk præsenterer sig som en meningsfuld oplevelse, idet den meningsfulde oplevelse forstås igennem tre meningsdimensioner, sag, tid og social, og med reference til evolutionære og social-strukturelle faktorer. Alle kapitler tager fat i et historisk

forandringsperspektiv forankret i bl.a. reformerne siden 2005, men der er fokus på den aktuelle status undersøgt ud fra data fra projektet. Samtidig kan bogen som helhed siges at rumme et fremtidsorienteret undersøgelsesperspektiv, idet vi udover at tegne status ønsker at invitere skoler, ledere, lærere og andre aktører med tilknytning til gymnasiet til dialog med hinanden og os som forfattere om gymnasiets aktuelle status og vilkår.

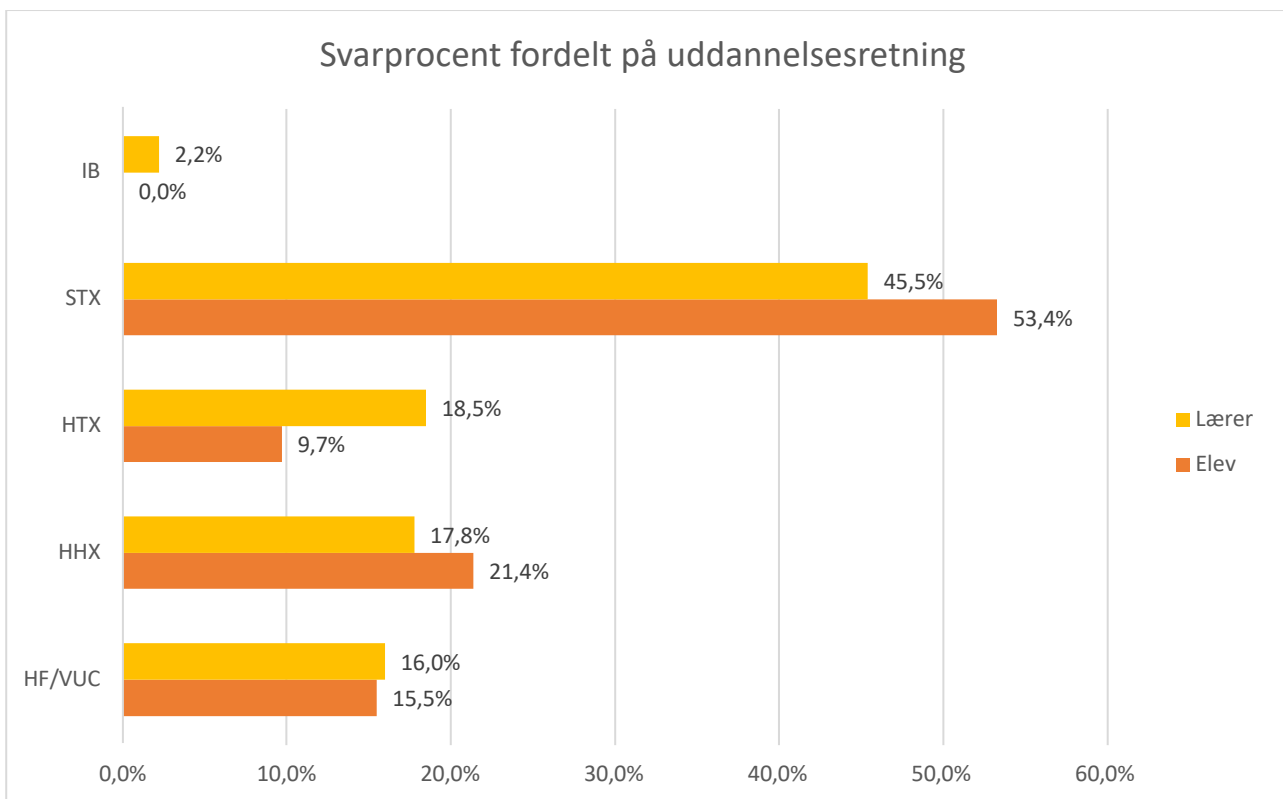
2 OPSÆTNING OG AFVIKLING AF 2. SPØRGESKEMA

Som beskrevet i 3. statusnotat har vi mellem 1. og 2. spørgeskema revideret spørgerammen med henblik på især at gøre den kortere, på baggrund af baseline, som blev kritiseret særligt pga. netop længden. 2. runde af kvantitative interviews blev sendt til to respondenttyper, nemlig elever og lærere. Lederne og bestyrelser inddrages først i løbet af efteråret 2020, når 3. kvantitative interviewrunde igangsættes.

2.1 DATAINDSAMLING, 2. INDSAMLING AF KVANTIATIVE INTERVIEWS

Basis for de følgende resultater er gennemførte besvarelser fra 2. runde af kvantitativ dataindsamling. Spørgeskemaet blev udsendt til 5822 elever og 1844 lærere, og svarprocenten for de to grupper lå på hhv. 58,1% og 47,7%¹. Blandt de to grupper fordeler svarprocenterne på de forskellige uddannelsesretninger på følgende måde:

FIGUR 3: FORDELING AF SVARPROCENTER

¹ Svarprocenten er udregnet ud fra antal *udsendte* spørgeskemaer, hvorimod opgørelsen i det foregående statusnotat blev udregnet ud fra udsendelsestal fra 1. runde af kvantitative interviews.

3 RESULTATER

I de følgende afsnit præsenteres udvalgte resultater fra 2. runde af kvantitative interviews blandt lærere og elever, som er mest repræsentative for de besvarelser, der er indsamlet på tværs af uddannelsesretningerne STX, HF, HHX, STX og IB. Som det kommer til udtryk i figur 1, har vi en svarprocent fra STX for både lærere og elever, mens den er lavere for HF/VUC og HHX. I forhold til HTX, er svarprocenten meget lav for elevernes vedkommende (9%), mens den for lærernes vedkommende ligger på linje med HHX og HF/VUC. For uddannelsesretningen IB er det 0 besvarelser for eleverne og ligeledes så lav procentdel for lærernes vedkommende, at vi ikke kan gennemføre analyser for IB specifikt. Da der ikke er besvarelser fra elever, der går på IB, er denne uddannelsesretning ekskluderet fra tabeller og figurer med resultater.

Respondenterne er blevet præsenteret for en 1-5 likert-skala i undersøgelsen ved de graduerede variable. Resultaterne af undersøgelsen er indekseret, så gennemsnitlige værdier ikke inkluderer den svarmulighed, der har værdien 3 og derfor er neutral. Middelværdier er med taget i figurer og tabeller, der illustrerer procentvise besvarelser.

3.1 ELEVERS OG LÆRERES OPLEVELSE AF SKOLEN

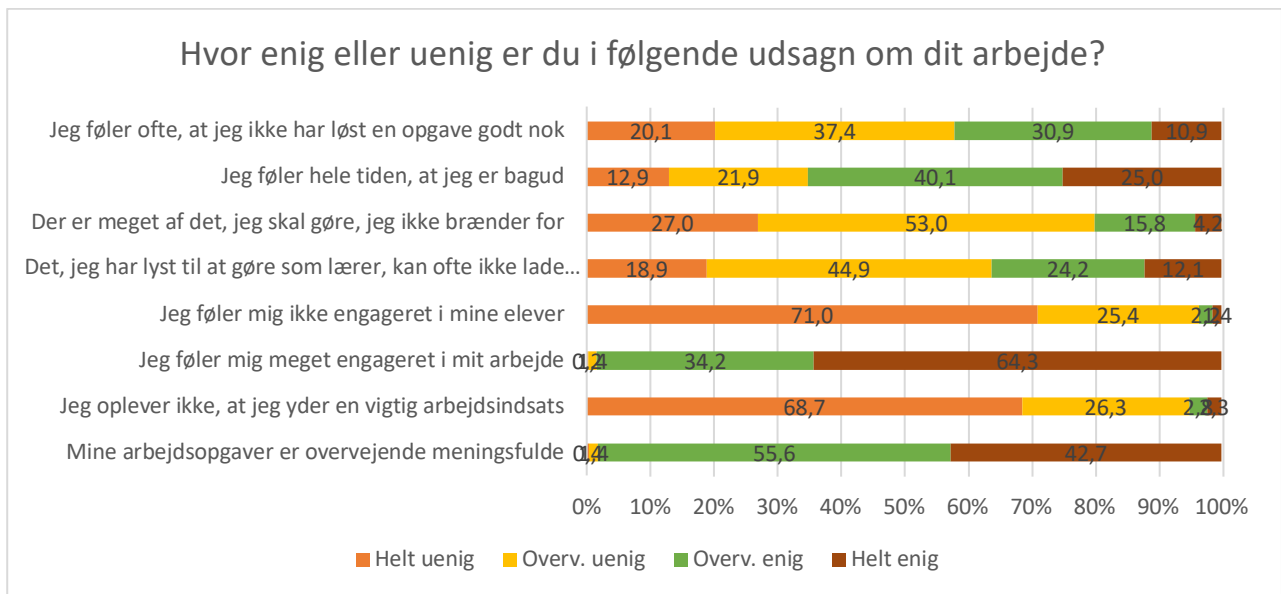
De adspurgte lærere udtrykker i 2. spørgeskema en høj grad af tilfredshed med skolernes vision og mission. De bliver her spurgt, hvorvidt de er enige i en række udsagn, der handler om tydelig sammenhæng mellem skolens mål og indsats, resultater, aktualitet og hvorvidt der er ansat de fagligt kompetente mennesker, der er behov for. Den gennemsnitlige værdi (1-4, indeks) er 3,1 og på tværs af skolerne fordeler værdierne sig således i et samlet indeks med en alpha koefficient på 0,8:

TABEL 1: LÆRERNES SAMLEDE OPLEVELSE AF VISION OG MISSION PÅ SKOLERNE

<i>Oplevelse af vision og mission</i>	Gennemsnit	Std. Afv.	Frekvens
<i>HF/VUC</i>	3,2	0,5	91
<i>HHX</i>	3,0	0,6	105
<i>HHX</i>	2,9	0,7	102
<i>STX</i>	3,1	0,5	266
<i>Gennemsnitlig sum 2019:</i>	<i>3,1</i>	<i>0,6</i>	<i>564</i>

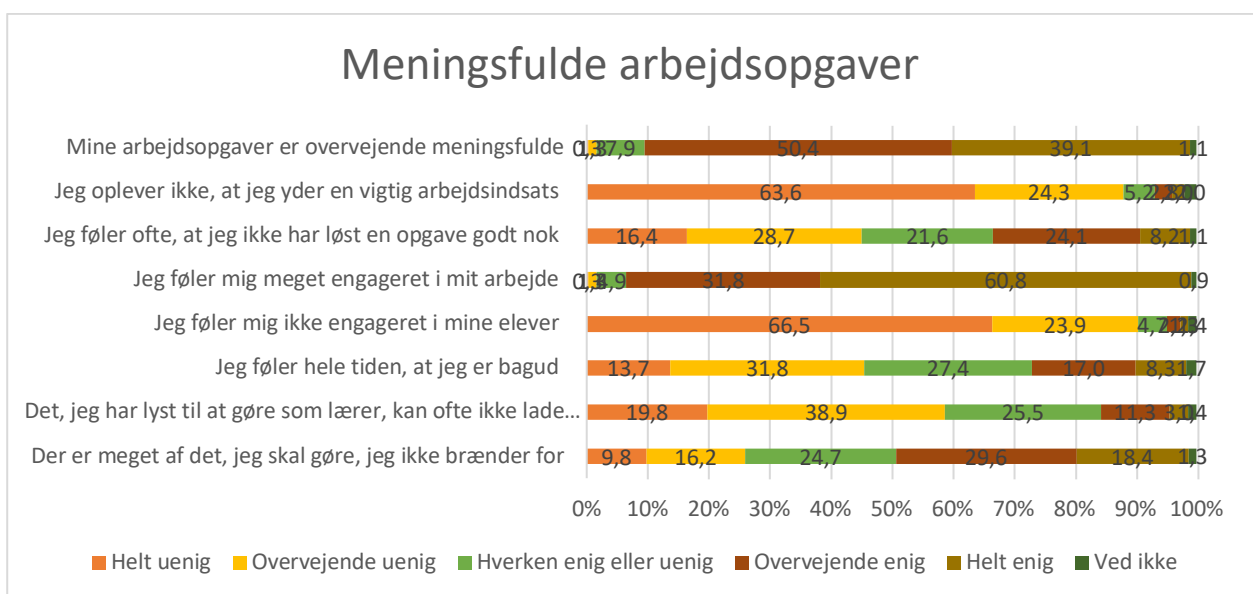
De adspurgte lærere giver også udtryk for, at deres arbejdsopgaver er meningsfulde. De gennemsnitlige værdier på tværs af de fire uddannelser ligger mellem 3,1 og 3,2, og har et samlet gennemsnit på 3,2 (N=579) med en standardafvigelse på 0,5. De gennemsnitlige værdier på en 1-4 indekseret skala fordeler sig generelt på følgende måde på tværs af de opstillede variable:

FIGUR 4: LÆRERNES OPLEVELSE AF DERES ARBEJDE

Det kommer altså til udtryk, at størstedelen af de adspurgte lærere oplever at være engageret i deres arbejde og at yde en vigtig arbejdsindsats, med et overvejende antal besvarelser yderst på skalaen. Når det kommer til lærernes arbejdsopgaver, og hvorvidt de opleves som meningsfulde, er der en overvægt af lærere, der oplever, at det er tilfældet. Det indekserede gennemsnit ligger på 3,2 (1-4, N=579), hvor HTX ligger på den laveste margin omkring 3,1, og HF/VUC og HHX med en lidt højere margin omkring 3,1. STX scorer højest med et gennemsnit på godt 3,2. På de forskellige variable fordeler svarene sig således:

FIGUR 5: MENINGSFULDE ARBEJDSOPGAVER

Her kommer det altså til udtryk, at langt størstedelen *føler sig engagerede i sine elever og oplever at de yder en vigtig arbejdsindsats*, idet hhv. 90,4% og 87,9% angiver, at de er helt uenige eller overvejende uenige i, at de to udsagn ikke passer. Derudover angiver hele 92,6%, at de er helt enige eller overvejende enige i, at de *føler sig engagerede i deres arbejde*. Når det kommer til tid, er svarene i højere grad jævnt fordelt over skalaen. Det gør sig fx gældende for variablene A) *Jeg føler ofte, at jeg ikke har løst en opgave godt nok*, B) *jeg føler hele tiden, at jeg er bagud*, og C) *det, jeg har lyst til at gøre som lærer, kan ofte ikke lade sig gøre*. Den sidste variable har dog en lidt større overvægt til den ene side, hvilket indikerer at der er flere der oplever at udsagnet ikke gør sig gældende for de fleste. Når vi spørger ind til, hvad lærerne mener lærerarbejdet består af, er der en høj grad af enighed blandt de adspurgte lærere. Hele 95,6%, at det i høj grad består af *undervisning*. Dertil oplever en lige stor andel på 71,8%, at det består af *relationsarbejde og faglige samtaler med eleverne*. Ca. halvdelen hhv. 49,4% og 48,0% svarer, at lærerarbejdet består i *kollegial sparring, deres egen kompetenceudvikling*, og kun 28,3% mener, at det i høj grad består af *samarbejdet med nærmeste leder*. Elevernes oplevelse af skolerne kommer til udtryk i spørgsmålet om undervisningsmiljøet (N=2956). Her kan vi generelt spore tilfredshed med et samlet gennemsnit på 3,1 (skala 1-4). Hvis man opdeler det samlede gennemsnit på de fire uddannelsesretninger, scorer STX højest med et gennemsnit på tværs af skoler på 3,1, og herefter HHX med 3,0. HF og HTX scorer lavest med gennemsnitlige værdier på hhv. 2,9 og 2,8, men på en skala 1-4 må dette karakteriseres som generel tilfredshed på tværs af uddannelsesretninger. Nedenstående tabel illustrerer, hvordan eleverne oplever undervisningsmiljøet på tværs af de fem variable samt udvikling fra 1. til 2. måling:

TABEL 2: ELEVERNES OPLEVELSE AF UNDERVISNINGSMILJØ

<i>Hvor tilfreds er du med din skoles undervisningsmiljø</i>	HF	HHX	HTX	STX
<i>-Fysisk undervisningsmiljø</i>	2,8	2,9	2,5	3,2
<i>-Psykisk undervisningsmiljø</i>	3,0	3,1	3,1	3,2
<i>-Studiefaciliteter</i>	2,9	3,0	2,6	3,1
<i>-Digitalt undervisningsmiljø</i>	2,9	3,1	2,6	3,3
<i>-Vejledningsfunktioner</i>	2,9	3,1	3,1	3,2
Gennemsnitlig sum 2019:	<u>2,8</u>	<u>3,0</u>	<u>2,8</u>	<u>3,2</u>
Udvikling i vurdering fra 2018 til 2019:	-8,8%	-7,6%	-13,6%	-3,9%

Vi kan altså generelt se et fald i vurderingen af undervisningsmiljøet på tværs af de gymnasiale uddannelsesretninger, hvilket samlet set giver 3,83%. Det største fald ser vi for HTX' vedkommende, der viser et fald på 13,6% fra 2017/2018 til 2018/2019.

Udover undervisningsmiljøet bliver eleverne bedt om at tage stilling til, om de kan lide at komme på gymnasiet, herunder trivselsspørgsmål, som "kan du lide at komme på din skole?", "føler du dig

ensom?”, ”trives du på gymnasiet?” (2.2), men også udsagn om lærernes bidrag til elevernes trivsel. Sidstnævnte findes i udsagnene: ”Lærerne på min skole er opmærksomme på, om jeg trives” og ”Jeg har en god personlig kontakt med en eller flere af mine lærere” (2.3). Samlet set tegner der sig et billede af at elevernes trivsel er høj og at der er en meget lille forskel på tværs af de fire gymnasiale retninger. På en skala fra 1-4, hvor 1 er lavest trivsel og 4 højest, fordeler værdierne sig således:

TABEL 3: ELEVERNES OPLEVELSE AF TRIVSEL

<i>Elevernes oplevelse af trivsel</i>	Gennemsnit	Std. Afv.	Frekvens
<i>HF</i>	2,9	0,6	438
<i>HHX</i>	3,1	0,5	633
<i>HHX</i>	3,1	0,5	384
<i>STX</i>	3,1	0,5	1634
<i>Gennemsnitlig sum 2019:</i>	<i>3,1</i>	<i>0,5</i>	<i>2989</i>

Imidlertid giver eleverne også udtryk for, at der i 2.g er en række udfordringer, der påvirker dem negativt. Det mest udfordrende er ifølge eleverne at præstere i forhold til et givent område, at leve op til de opstillede krav samt at opnå en balance mellem skolearbejde og andre interesser. Omvendt opleves mindre udfordrende for mange af de elever, der har besvaret spørgeskemaet i 2.g, at skabe sociale relationer og at leve op til krav om selvstændighed og ansvar på gymnasiet. Det kommer til udtryk i følgende figur:

FIGUR 6: UDFORDRINGER, DER PÅVIRKER ELEVERNE NEGATIVT (N=3212)

- **65,2%** svarer, at de i høj grad (31,9%) eller i nogen grad (33,3%) er udfordrede på: *at opnå en fornuftig balance mellem alle de ting, jeg gerne vil*
 - **65,1%** svarer, at de i høj grad (28,6%) eller i nogen grad (36,6%) er udfordrede på: *at præstere så godt, som jeg gerne vil, hele tiden"*
 - **64,5%** svarer, at de i høj grad (30,4%) eller i nogen grad (34,1%) er udfordrede på: *at nå alle mine lektier, afleveringer og andre skolerelaterede opgaver*
 - **62,6%** svarer, at de i høj grad (29,5%) eller i nogen grad (33,1%) er udfordrede på: *at tænke for meget på karakterer*
-
- **44,5%** svarer, at de i nogen grad (29,7%) eller i høj grad (14,8%) er udfordrede på: *at leve op til de skriftlige krav i gymnasiet*
 - **43,0%** svarer, at de i nogen grad (29,7%) eller i høj grad (14,8%) er udfordrede på: *at leve op til de skriftlige krav i gymnasiet*
-
- **52,0%** svarer, at de slet ikke (29,0%) eller i lav grad (23,0%) er udfordrede på: *at skabe sociale relationer*
 - **43,7%** svarer, at de slet ikke (20,2%) eller i lav grad (23,5%) er udfordrede på: *at leve op til gymnasiets krav om selvstændighed og ansvar*
 - **41,3%** svarer, at de slet ikke (17,8%) eller i lav grad (23,5%) er udfordrede på: *"at se sammenhængen mellem de fag, der indgår i deres studieretning"*

Blandt de adspurgte lærere (N=431) angiver 65,4%, at en stor udfordring for eleverne er *at håndtere den større arbejdsbyrde*. Derudover svarer hhv. 50,8% og 50,4%, at det er *at følge med ift. det højere faglige niveau*, og ikke *at være for optaget af karakter*. Her er der altså stor enighed mellem elever og lærere. Til gengæld er der ikke enighed, når det kommer til håndteringen af de frie rammer på gymnasiet. Her svarer lige under halvdelen af lærerne, nemlig 48,0% angiver, at en stor udfordring for eleverne er *at begå sig i de friere rammer på gymnasiet (større krav til selvstændighed, disciplin og ansvar)*. Et lidt mindre antal af lærerne, hhv. 46,4% og 43,6%, svarer desuden at *manglende studiekompetencer* og *at følge med ift. de skriftlige krav* er blandt de større udfordringer.

3.2 UNDERVISNING OG LÆRING

Forholdet mellem undervisning og læring er et omdrejningspunkt i både elev- og lærerskemaet, men undersøges på lidt forskellige måder ved de to respondentgrupper. Ved eleverne spørger vi, hvilke undervisningsformer der ifølge deres oplevelse forekommer mest, og vi spørger også, hvilke undervisningsformer de oplever at lære mest af. Vi er optagede af, hvordan deres oplevede praksis modsvarer deres oplevelse af, hvad der er god undervisning. For lærernes vedkommende undersøger vi, hvilke undervisningsformer der prioriteres, og hvilke undervisningsformer, de oplever som hensigtsmæssige i undervisningen i deres fag og hvorfor. Her får vi både et billede af, hvordan fageksperter prioriterer, men også i hvilken grad de oplever mulighed for at opfylde disse prioriteringer i praksis. Samtidig får vi gennem mulighed for sammenligning mellem elev- og lærerbesvarelser mulighed for at undersøge ligheder og forskelle mellem læreres og elevers prioriteringer og oplevelser. Ift. elevernes oplevelse af de praktiserede undervisningsformer bliver eleverne i spørgeskemaet bedt om at rangere fire undervisningsformer efter, hvad der forekommer mest. Rangering er illustreret i den følgende figur²:

FIGUR 7: UNDERVISNINGSFORMER, DER FOR ELEVERNE FYLDER MEST I UNDERVISNINGEN (N=3191)³

² Figuren viser kun hvor mange elever, der har valgt den pågældende undervisningsform som 1. prioritet.

³ 1. (70,1%): N=2236, 2. (20,4%): N=652, 3. (7,3%): N=234, 4. (2,2%): N=234

Figuren viser tydeligt, at elever på tværs af uddannelsesretninger oplever, at den primære undervisningsform er, at læreren præsenterer og formidler fagligt stof ved tavlen. Forholdene mellem de gennemsnitlige procentvise tal og de procentvise tal for de enkelte uddannelser ligger tæt på hinanden. Den uddannelsesretning, der afviger mest fra de andre, er HTX. Selvom et stort flertal, nemlig 63,6%, også her giver udtryk, at det er den lærerformidlende undervisning, der dominerer, angiver 27,4% af eleverne, at den primære undervisningsform er, at de arbejder med opgaver, øvelser og i grupper. Samlet set var den undervisningsform, der fik færrest indikationer fælles diskussion og dialog i klassen, og det er også den undervisningsform, der får færrest indikation på alle uddannelsesretninger. På stx angiver kun 1,5% af de adspurgte elever, at denne undervisningsform er den mest dominerende.

I nedenstående tabel er elevernes og lærernes vurdering af, hvornår eleven oplever mest samlet i et indeks. I spørgeskemaet er både elever og lærere blevet bedt om på en skala fra 1-5 (1=Helt uenig, 2=Overvejende enig, 3=Hverken enig eller uenig, 4=Overvejende enig, 5=Helt enig, Ved ikke) at vurdere, hvornår de lærer mest i forhold til en række opstillede udsagn. I indekset er svarene omregnet til skala 1-4 (uden middelværdig og ved ikke-svar), så vi i tabellen kan spore enten overvejende enighed eller uenighed i de gennemsnitlige værdier. Tabellen tager udgangspunkt i elevernes spørgeramme og tilsvarende spørgsmål fra lærernes spørgeramme fremgår således ikke. Det er dog vigtigt at pointere, at et større antal lærere var faldet fra i løbet af spørgeskemaet, hvorfor der for nogle af de gymnasiale uddannelser er et lavt antal besvarelser i tabellen. Det betyder, at værdierne for STX er de mest repræsentative for den generelle virkelighed og at der vil være mulighed for en større afvigelse i tallene for de andre gymnasiale uddannelser.

TABEL 4: UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSUDBYTTE, LÆRER OG ELEV⁴

Gennemsnitlig vurdering af udbytte ved forskellige læringsformer	HF/VUC		HHX		HTX		STX	
	E	L	E	L	E	L	E	L
Jeg lærer overordnet meget når...								
-læreren gennemgår det faglige stof ved tavlen.	3.2	2.7	2.9	2.9	3.2	2.7	3.2	2.9
-vi diskuterer et fælles emne samlet i klassen med afsæt i et oplæg fra lærere.	3.2	3.0	3.2	3.1	3.0	3.0	3.2	3.0
-jeg skal bruge flere sanser i undervisningen.	2.8	2.9	2.	2.6	2.6	2.8	2.9	3.0
-jeg selv definerer de opgaver, jeg skal løse.	2.6	2.9	2.7	2.7	2.5	2.9	2.6	2.8
-jeg skal løse opgaver individuelt	3.1	3.0	3.0	3.1	3.1	3.0	3.0	3.1
-undervisningen involverer brug af digital teknologi	2.9	2.4	3.2	2.6	3.1	2.7	2.9	2.3
-jeg arbejder med selvstændigt formulerede projekter*	2.9	3.1	3.0	3.1	3.0	3.4	3.0	3.1

⁴ E = gennemsnitlige værdier og elever, L = gennemsnitlige værdier for lærere.

-jeg skal formulere mig på skrift.	3.1	3.2	3.2	3.2	3.1	3.2	3.2	3.3
-vi skal løse opgaver parvis eller i grupper.	2.9	3.2	3.3	3.2	3.2	3.3	3.2	3.3
-vi fremlægger egne analyser og resultater for hinanden i klassen.	2.4	3.1	3.0	2.9	2.8	3.1	2.8	3.1
-jeg skal lave produkter.	2.6	3.1	3.0	3.1	3.0	3.2	2.9	3.1
-jeg skal afprøve/anvende min viden i fx laboratoriarbejde, eksperimenter, osv.	2.8	3.2	2.6	3.4	3.3	3.4	3.0	3.3
-undervisningen er flerfaglig.	2.9	2.7	3.0	2.5	2.8	2.6	2.9	2.5
-(E)vi får besøg af udefrakommende oplægsholdere.	2.8		3.0		2.6		3.0	
-(E)vi deltager i aktiviteter uden for skolen, fx rejser, ekskursioner eller virksomhedsbesøg.	3.0		3.3		2.9		3.3	
-(E)vi arbejder med faglige spørgsmål, formuleret af læreren.	3.2		3.1		3.2		3.2	
-(E)jeg får mulighed for at afprøve teori ved at lave analyser på tekster eller en case.	3.1		3.3		3.1		3.1	
-(E)jeg oplever, at der er en klar sammenhæng mellem fagets undervisning og eksamen.	3.3		3.2		3.2		3.2	
Gennemsnitlige observationer**	345	91	466	108	218	96	1204	267

** De gennemsnitlige antal observationer for hver studieretning for de viste variable.

(E) = Variable kun for elever.

I tabellen kommer det til udtryk, at lærerne og eleverne i flere af tilfældene ikke er enige om, hvilke undervisningsformer, der har det største læringsudbytte for eleverne. Lærerne på HF/VUC og HHX vurderer eksempelvis, at de er overvejende enige i, at anvendelse af viden ifm. fx laboratoriarbejde, eksperimenter, mm. er en undervisningsform, hvor eleverne lærer meget, med et gennemsnit for hhv. HF/VUC og HHX på 3.2 og 3.4, hvor det for eleverne ligger under 3, nemlig hhv. 2.8 og 2.6. Ift. til netop denne variabel er der mere enighed blandt lærere og elever på HTX og STX. Det er derudover interessant, at eleverne på HHX med et gennemsnit på 3.0 angiver, at de er overvejende enige i, at de lærer, når undervisningen er flerfaglig, hvorimod gennemsnittet for lærerne på samme type skole ligger på 2.5. En af de største forskelle på elever og lærere på tværs af uddannelser er findes ved udsagnet om elevernes læring, når undervisningen involverer digital teknologi. Her er lærerne generelt mindre enige i udsagnet, end eleverne er. Den største forskel er på 0.6 og findes hos både HHX og STX. Det er kendetegnende for tallene her, at lærerne generelt svarer mellem 2.3 og 2.7, hvor eleverne svarer mellem 2.9 og 3.2. Derudover er det interessant, at der er udsving ved enkelte variable for bestemte uddannelser. Det gør sig eksempelvis gældende, når det kommer til den variabel, der handler om at fremlægge egne analyser og resultater for hinanden i klassen, hvor eleverne på HF/VUC placerer sig på 2.4 og lærerne på samme uddannelsesprogram på 3.1,

hvilket indikerer at lærerne er noget mere enige i, at det er en god læringsform for eleverne. Et lignende billede gør sig gældende når det kommer til at lave produkter, hvor eleverne på HF/VUC gennemsnitligt ligger på 2.6 og lærerne på 3.1. På de andre gymnasiale uddannelsesretninger er elever og lærere noget mere enige om det, og placerer sig omkring 3.0 +/- 0.1-0.2.

Mest enighed er der ved variablene, der handler om at formulere sig på skrift og om at løse opgaver parvis eller i grupper, hvor der er meget få udsving i gennemsnittene; når det kommer til at formulere sig på skrift, er der næsten enighed med et maksimalt udsving på +/- 0.1, og ift. at løse opgaver parvis eller i grupper er det samme billede, der tegner sig for HHX, HTX og STX. Igen er det HF/VUC der har det største udsving på 0,3 (eleverne er mindst enige).

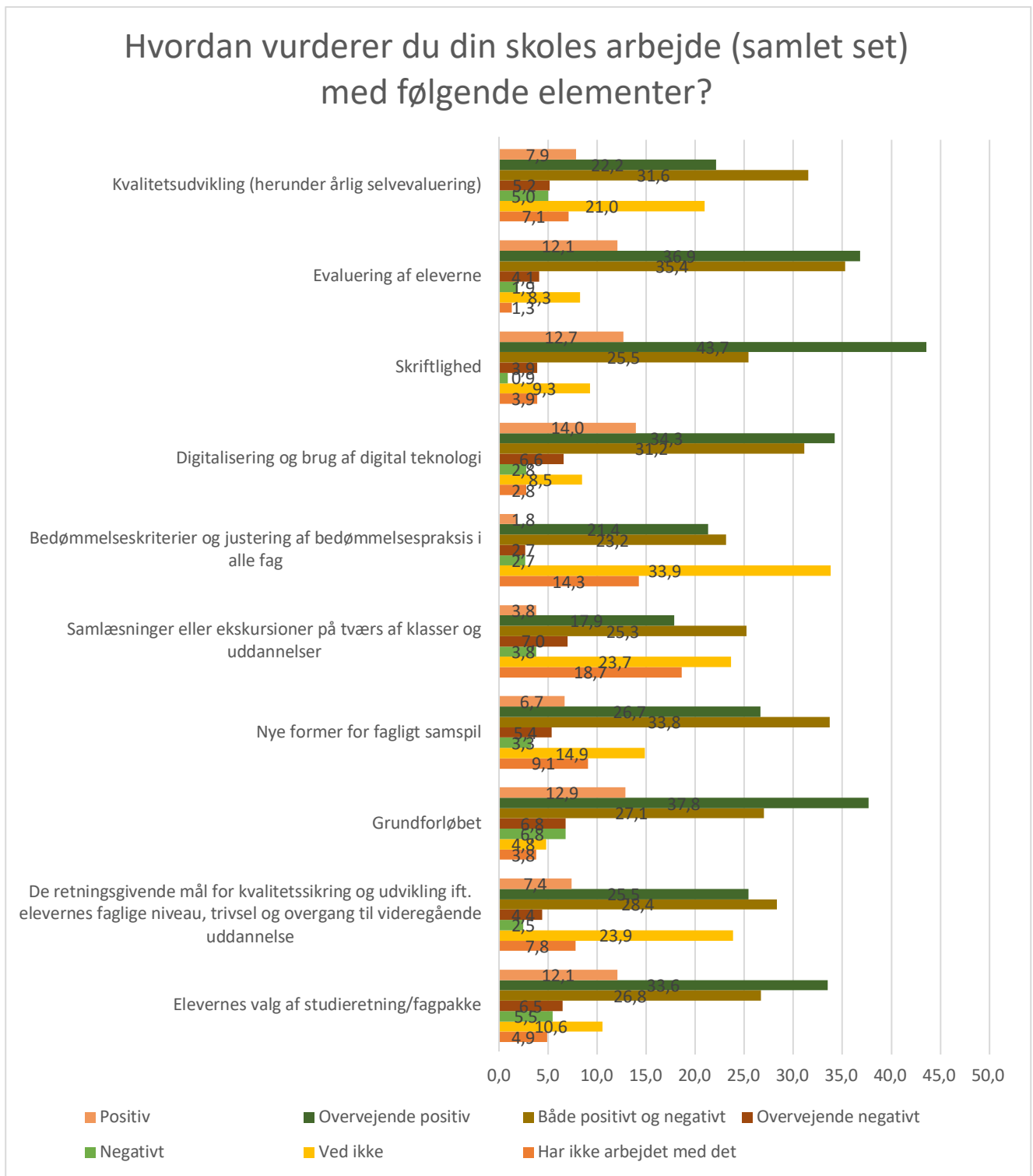
3.3 GRUNDFORLØBET OG GENERELT OM REFORMEN(LÆRERNE)⁵

I spørgerammen for lærerne spørger vi dem om deres oplevelse af grundforløbet i 2018 samt deres generelle oplevelse af reformen og reformarbejdet. De bliver i den forbindelse bedt om at forholde sig til, hvordan de på en skala 1-10 oplever, at reformen har påvirket den gymnasiale uddannelse. Her ligger gennemsnittet fra 654 lærere på 4,9, og den største andel af besvarelser ligger på værdierne 6 (N=144) og 4 (N=103). Derudover kan vi se, at de fleste besvarelser er placeret på den laveste ende af skalaerne med værdierne 1-5 (N=358), hvor der er lidt færre besvarelser omkring værdierne 6-10 (N=296).

Lærerne bliver desuden bedt om at vurdere deres skoles arbejde med reformen samlet set, på en skala 1-5, med mulighed for at svare "har ikke arbejdet med det" og "ved ikke". Her fordeler svarene sig på følgende måde:

⁵ Eleverne bliver ikke spurgt om grundforløbet i 2. undersøgelsesrunde og derfor er det blot data fra lærerdata, der præsenteres i delafsnittet.

FIGUR 8: LÆRERNES OPLEVELSE AF SKOLENS ARBEJDE MED REFORMEN (N=421)

Som diagrammet illustrerer, har mange svaret, at skolens arbejde med reformen har været overvejende positiv eller at oplevelsen er, at arbejdet har været både positivt og negativt. Ift. 1) kvalitetsudvikling, 2) bedømmeskriterier og justering af bedømmelsespraksis i alle fag, 3) samlæsninger

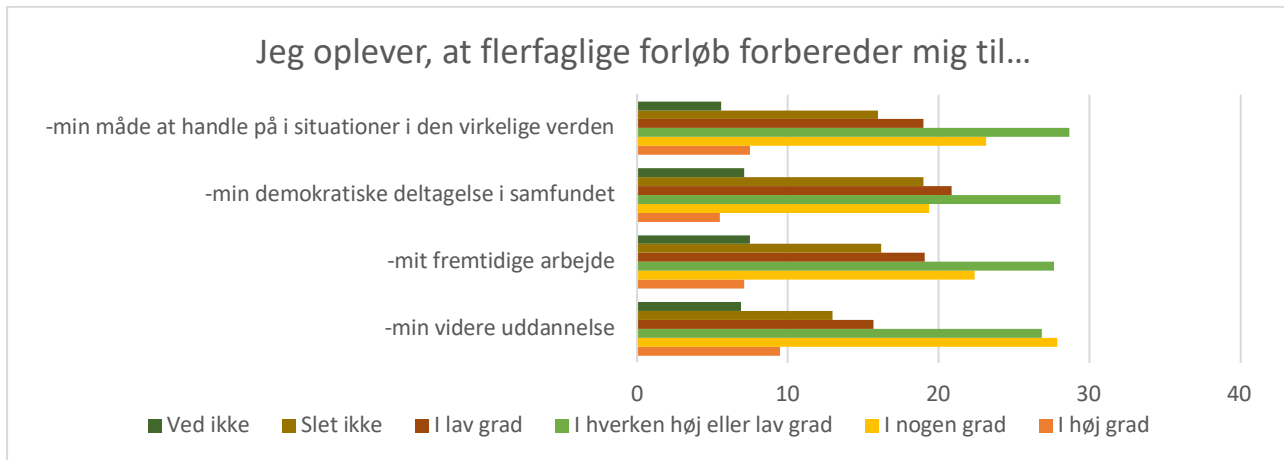
eller ekskursioner på tværs af klasser og uddannelser, og 4) de retningsgivende mål for kvalitetssikring og udvikling, er der en større gruppe lærere, der har brugt kategorien "ved ikke". Det tyder på, at der hvor skolernes arbejde med reformen har virket mest positivt ifølge lærerne, er ift. skriftlighed og grundforløbet, men det er vigtigt også at pointere, at omkring halvdelen af de adspurgte lærere faktisk benytter kategorien "både positivt og negativt" mellem 25 og 36% på tværs af alle variable.

Figuren viser ligeledes at 37,8% svarer, at skolens arbejde med grundforløbet i 2018 har været overvejende positivt, og 12,9% at det har været positivt. Igen svarer næsten 1/3 af alle lærerne, nemlig 27,1%, at det både har været positivt og negativt. Når vi senere i spørgeskemaet spørger nærmere ind til grundforløbet, tegner der sig da også et billede af, at grundforløbet i 2018 ifølge lærerne hjalp elevernes overgang til gymnasiet, men at der på samme tid var udfordringer med det. 42,3% er overvejende enige i, at *eleverne i grundforløbet fik et godt indblik i, hvad det vil sige at være gymnasieelev*, hvor kun 9,9% er helt enige i dette udsagn. Ift. det faglige aspekt angiver 40,1% af lærerne (N=566), at de er overvejende enige i at *grundforløbet var tilpas fagligt udfordrende for de fleste elever*. Når det kommer til, hvorvidt der var *ekstra arbejde forbundet med grundforløbet*, angiver 60,6% er helt enige (30,0%) eller overvejende enige i (30,6%), at det var tilfældet. Derimod er lærerne på tværs af besvarelsene mere uenige om, hvorvidt *grundforløbet var kaotisk for eleverne*. Her angiver 11,6% at de er enige i dette, 24,2% at de er overvejende enige, 21,7% at de hverken er enige eller uenige, 18,7% at de er overvejende uenige og slutteligt angiver 10,6%, at de er helt uenige i dette udsagn. Det samme billede tegner sig ved spørgsmålet om, hvorvidt *grundforløbet var svært at overskue for lærerne*. Her svarer 20,5%, at de er helt enige i, at det var svært at overskue, 24,2% at de hverken er enige eller uenige i udsagnet og 21,9% at de er overvejende uenige i, at det var tilfældet. Slutteligt angiver kun 30,7% af lærerne, at de er overvejende enige i at *grundforløbet skabte et godt fundament for elevernes overgang til studieretningerne*.

3.4 FLERFAGLIGHED

I undersøgelsen spørger vi ind til, hvilken type flerfaglige forløb, eleverne har deltaget i og de bliver bedt om at huske tilbage på et af disse, som de husker godt. Her henviser 1416 STX-elever til DHO-opgaven (dansk-historie opgaven), og 434 HHX-elever og 180 HTX-elever til SO-forløbet (flerfagligt projektforløb ifm. studieområdet). For HF-elevernes vedkommende, hvor flerfaglige forløb er bygget anderledes op svarer de fleste, at de har haft forløb ifm. kultur- og samfundsfaglig faggruppe (243 elever), og dernæst forløb ifm. naturvidenskabelig faggruppe (105 elever). Da de herefter blev bedt om at vurdere, hvad de mener flerfaglige forløb forberede dem til, svarede de følgende:

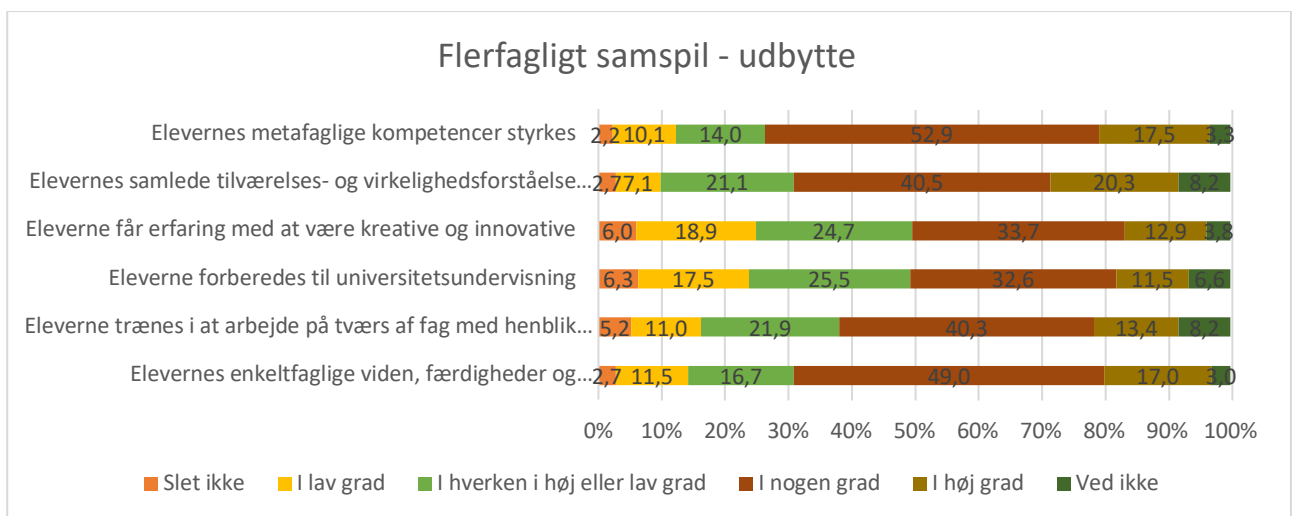
FIGUR 9: ELEVERNES VURDERING AF FLERFAGLIGE FORLØB (N=3039)

For lærernes vedkommende svarer 57,7% af dem fra HF/VUC, og 58,1%⁶ af dem fra HHX, HTX og STX, at de har arbejdet med flerfaglige forløb på 1. eller 2. årgang indenfor det seneste år. Af disse svarer 39,0%, at de i forbindelse med et valgfrit flerfagligt forløb oplevede, at *alle de deltagende fag bidrog til at belyse forskellige aspekter af samme sag/emne*, og 36,6%, at *alle de deltagende fag bidrog til at belyse en overordnet problemstilling, som ingen af fagene kunne klare alene*. Kun hhv. 7,0% og 9,6% svarede, at det var tilfældet for det tidligere valgte forløb, at *et af de deltagende fag udelukkende bidrog som støttefag*, eller at *alle de deltagende fag bidrog til at behandle en enkeltfaglig problemstilling*.

Vi spørger ligeledes lærerne om, i hvilken grad lærerne oplever, at en række udsagn beskriver elevernes udbytte af de faglige samspilsforløb. Svarene fordeler sig således:

FIGUR 10: LÆRERNES OPLEVELSE AF ELEVERNES UDBYTTET AF FAGLIGE SAMSPILSFORLØB

⁶ Udover almen sprogforståelse, naturvidenskabeligt grundforløb, økonomisk grundforløb eller produktudvikling.

Figuren viser, at lærerne i nogen grad oplever, at *elevernes metafaglige kompetencer styrkes* (52,9%), at *elevernes enkeltfaglige viden, færdigheder og kompetencer styrkes fordi de får øje på fagets særkende, grænser og potentialer* (49,0%), at *elevernes samlede tilværelses- og virkelighedsforståelses styrkes* (40,5%) og at *eleverne trænes i at arbejde på tværs af fag med henblik på fremtidens arbejdsmarked* (40,3%). Derudover bærer det generelt præg af, at der blandt lærerne ikke er enighed om, hvilket udbytte flerfaglige samspilsforløb har for eleverne, idet scorerne for de andre skala-værdier fordeler sig mere ligeligt, men med en tendens til at de den største andel af besvarelser samler sig omkring skalaens middelværdier.

3.5 SKRIFTLIGHED

Når eleverne bliver bedt om at forholde sig til, hvad de forbinder med skriftlighed, er der generelt enighed blandt de adspurgte elever på tværs af de fire gymnasiale uddannelser om særligt skriftlige afleveringer. Hele 90,9% svarer nemlig, at skriftlighed er, når de laver en skriftlig opgave (fx stil, opgavesæt, synopsis og fysikjournal). Herefter svarer hhv. 58,1% og 55,1%, at skriftlighed er når de tager noter, og at lave små skriveøvelser i timerne for at komme ind i stoffet. Når det kommer til, hvad der karakteriserer eleverne som skrivere i gymnasiet, er der mere spredning over de opstillede svarmuligheder:

TABEL 5: UDSAGN, DER BESKRIVER ELEVERNE SOM SKRIVERE I GYMNASIEKONTEKST (N=3034)

66,4%	<i>Mit engagement ift. skrivning varierer meget fra fag til fag.</i>
57,8%	<i>Jeg udvikler mig fagligt når jeg skriver.</i>
56,9%	<i>Jeg husker hvad jeg har lært, når jeg skriver.</i>
51,9%	<i>Jeg mener, det er vigtigt at skrive for at lære.</i>
46,3%	<i>Jeg viser hvad jeg kan, når jeg skriver.</i>
43,9%	<i>Jeg undersøger fagligt stof ved at skrive om det.</i>
31,3%	<i>Jeg ser mig selv, som en der er god til at skrive.</i>
15,7%	<i>Jeg bryder mig ikke om at skrive, og vil heller ikke tegne, lave videoer, bygge modeller eller andet.</i>
11,1%	<i>Jeg skriver så lidt som muligt.</i>
5,9%	<i>Jeg ved det ikke.</i>

Det tegner således et billede af, at selvom elevernes engagement varierer afhængig af faget, er der alligevel en oplevelse af udvikling i forbindelse med skrivning, og samtidig af at skrivning hænger

sammen med det at huske fagligt stof og dermed lære. Det er interessant at 23,6% angiver, at de i høj grad er blevet bedre til at skrive siden de startede på uddannelsen, og at hele 50,0% angiver at det i nogen grad er tilfældet (N=3028). Herunder angiver flest elever, med høj hyppighed på tværs af de fire gymnasiale uddannelsesretninger, at de har udviklet sig mest i følgende fag⁷ (N=3026):

- Dansk (N=1731, 57,2%)
- Engelsk (N=1336, 44,2%)
- Matematik (N=902, 29,8%)

Herunder er der på hver uddannelsesretning fag, som prioriteres. Det drejer sig blandt andre om virksomhedsøkonomi og afsætning for HHX, og samfundsfag, mediefag, tysk og historie for STX.

De tre vigtigste formål med elevernes skriftlige arbejde er ifølge lærerne (N=652), at 1) *eleverne lærer at beherske et fagsprog og faglige formidlingsformer* (57,4%), at 2) *eleverne træner deres sproglige færdigheder og kompetencer* (43,4%), og at 3) *eleverne lærer at producere faglige tekster, der skal kunne læses af andre end eleven selv* (33,3%). Der er dog næsten et lige stort antal besvarelser som den tredje hyppigst valgte på to yderligere svarmuligheder; *at eleverne tilegner sig fagets redskaber og lærer at deltage i faget* (32,1%), og *at understøtte, at eleverne undersøger egne tanker, viden og fagligt stof* (31,7%). Kun 7,2% svarer, at et af de centrale formål med skriftligt arbejde er, at eleverne skal dokumentere deres læring over for lærere og eventuelle andre bedømmere.

3.6 EVALUERING

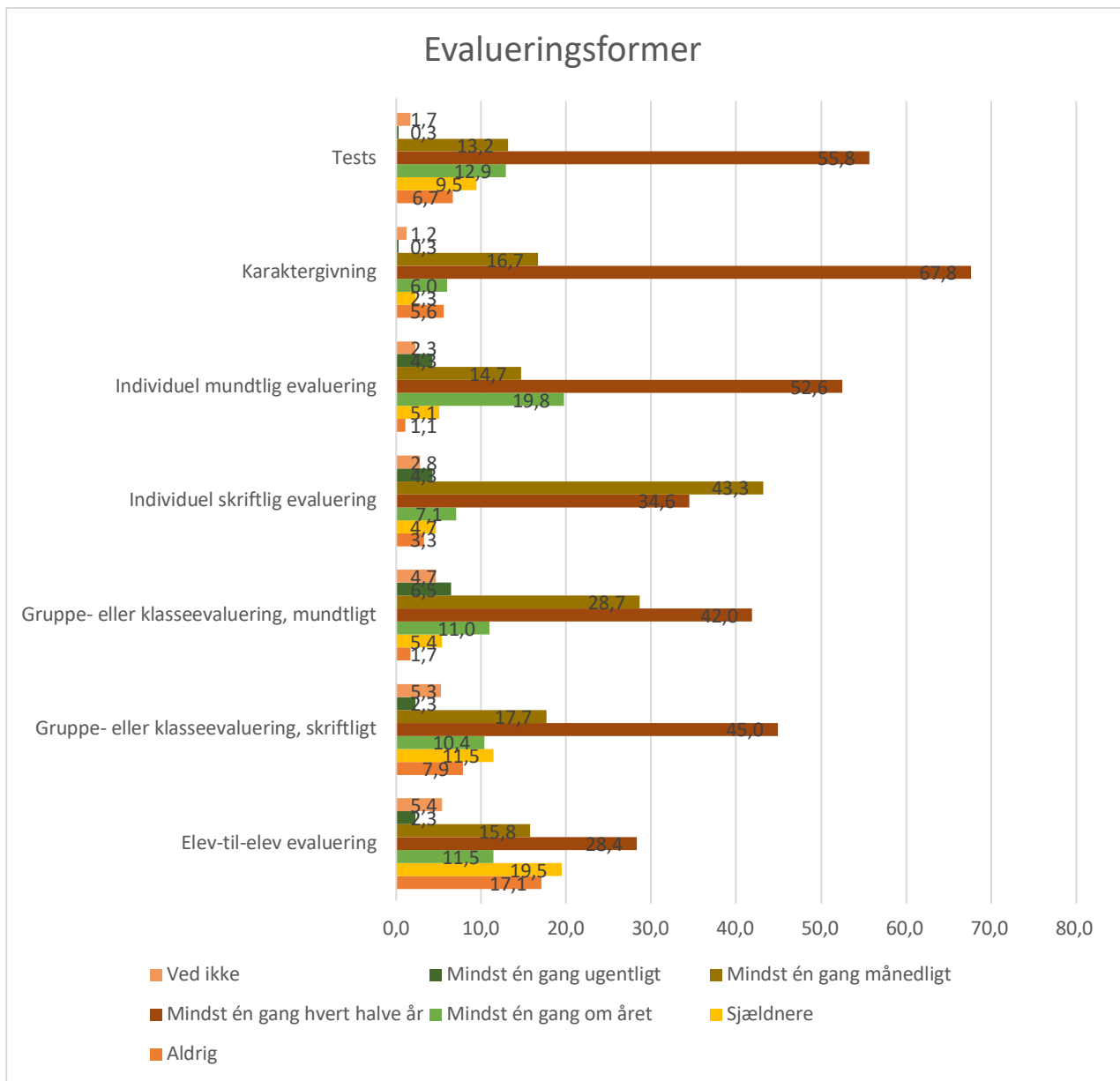
I 2.g svarer de adspurgte elever, at 77,1% har deltaget i evalueringsaktiviteter på deres gymnasiale uddannelse. Når det kommer til evaluering af elevernes egen indsats, svarer eleverne på tværs af de gymnasiale uddannelsesretninger hyppigst følgende tre svarmuligheder:

- 57,2%: Personlig samtale med min lærer
- 52,7%: Skriftlig feedback fra læreren (fx på skriftligt arbejde)
- 37,1% At få karakterer

Når lærerne bliver spurgt om, hvor ofte de bruger en række evalueringsformer, kommer det tydeligt til udtryk, at størstedelen af lærerne faktisk også benytter elevernes foretrukne tre evalueringsformer. Lærerne angiver, at de mindst én gang hvert halve år giver karakterer, tests og mundtlig individuel evaluering. Derudover angiver 43,3% af lærerne, at de mindst én gang om måneden giver skriftlig individuel evaluering til eleverne, og 28,7%, at de mindst én gang om måneden giver mundtlig klasse- eller gruppeevaluering. Derudover kommer det til udtryk, at elev-til-elev evaluering er den evalueringsform, hvor flest lærere angiver, at de sjældent eller aldrig bruger den.

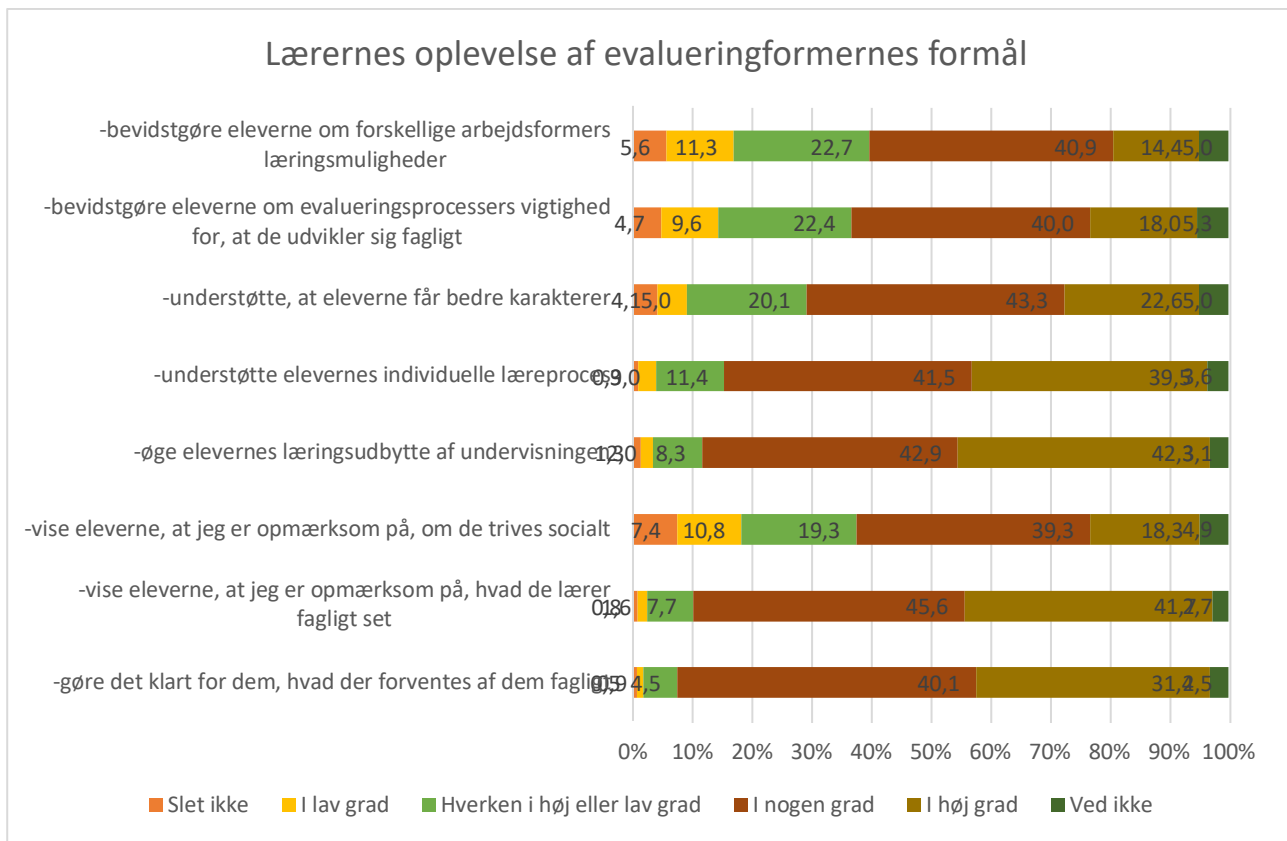
⁷ Samlet hyppighed fordel over 3 rullelister.

FIGUR 11: EVALUERINGSFORMER

Lærerne bliver ligeledes spurgt om formålet med evaluering, hvor flest lærere tilkendegiver, at de i nogen grad eller i høj grad bruger evaluering til at: *understøtte elevernes læreproces, at øge elevernes udbytte af undervisningen, at vise eleverne, at lærerne er opmærksom på hvad de lærer fagligt set, og at gøre dem klart for dem, hvad der forventes af dem fagligt:*

FIGUR 12: FORMÅL MED EVALUERING (N=638)

Ligesom vi spørger lærerne om formål med evalueringsformer, spørger vi også eleverne, hvad de oplever, at de kan bruge evaluering til. Her angiver størstedelen af eleverne, at de generelt i nogen grad eller i høj grad oplever, at de kan bruge evaluering til at udvikle kompetencer samt til at få bedre karakterer og forstå, hvad der er vigtigt i de forskellige fag. Langt størstedelen af eleverne angiver, at de i en eller anden grad kan bruge evaluering til noget, og ydermere angiver mere end 40% af eleverne, at de kan bruge evaluering til at udvikle færdigheder og kompetencer, forberede indsatsen i undervisningen og til at få bedre karakterer. Derimod angiver kun 32,4%, at evaluering i høj grad kan bruges til at gøre eleverne klogere på dem selv. Svarene fra eleverne placerer sig således:

TABEL 6: FORMÅL MED EVALUERING

Jeg kan bruge evaluering til, at...	Slet ikke	I lav grad	Hverken i høj eller lav grad	I nogen grad	I høj grad	Ved ikke
-blive klogere på mig selv	3,8%	5,8%	16,6%	37,6%	32,4%	3,8%
-udvikle mine færdigheder og kompetencer	1,3%	2,6%	12,0%	40,0%	40,9%	3,3%
-forstå, hvad der er vigtigt i de forskellige fag	1,3%	2,9%	13,9%	40,4%	38,2%	3,3%

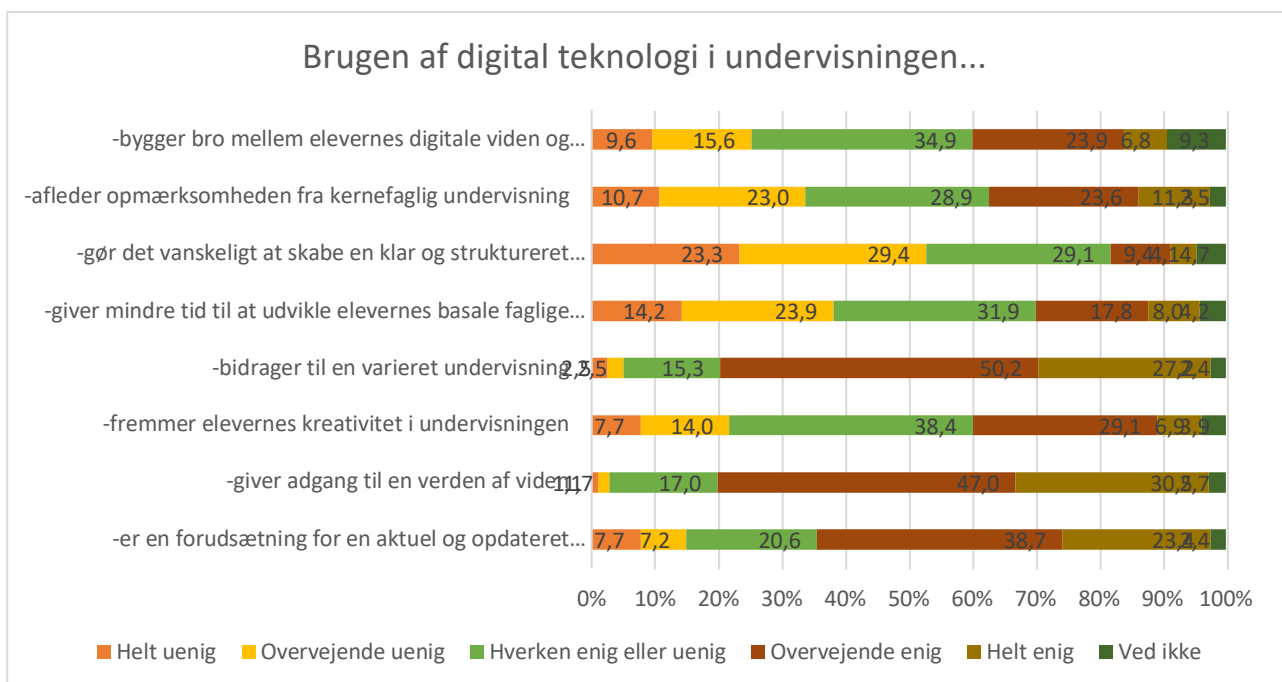
<i>-forberede min indsats i undervisningen målrettet</i>	1,3%	2,3%	12,5%	38,6%	41,7%	3,5%
<i>-at få bedre karakterer</i>	1,9%	2,8%	11,8%	36,7%	43,3%	3,5%
<i>Jeg kan ikke bruge evaluering til noget</i>	51,7%	16,0%	11,8%	5,4%	4,5%	10,7%

3.7 DIGITALISERING

Når det kommer til digital teknologi i undervisningen, angiver 70,5% (N=2974) af eleverne, at de enten i høj grad (30,8%) eller i nogen grad (39,7%) oplever, at digital teknologi gør en forskel i undervisningen, som andre læremidler ikke kan gøre. Det understøttes af, at 83,5% (N=2973) oplever, at de søger på fagligt relevante emner. På den anden side angiver 31,6% (N=2974) af eleverne, at de oplever at blive passiv i undervisningen, når der bruges digital teknologi (46,5% angiver at det ikke er tilfældet), hvor 50,7% angiver, at de bliver aktive i undervisningen. Det kommer dog tydeligt til udtryk hvordan sociale medier fylder for elever, idet 58,5% af de adspurgte elever angiver, at de bliver fristet til at bruge sociale medier, og 53,0% at de bliver distraheret når andre bruger sociale medier i undervisningen. Derudover angiver 11,1% af eleverne (329/2974) at de fristes til at plagiere, hvor 78,9% svarer at det ikke er tilfældet.

Fra lærernes perspektiv er 50,2% af de adspurgte overvejende enige og 27,2% helt enige i, at digital teknologi bidrager til en varieret undervisning, og derudover er 47,0% overvejende enige, og 30,5% helt enige i, at det giver adgang til en verden af viden. Det kommer til udtryk i figur 9 nedenfor:

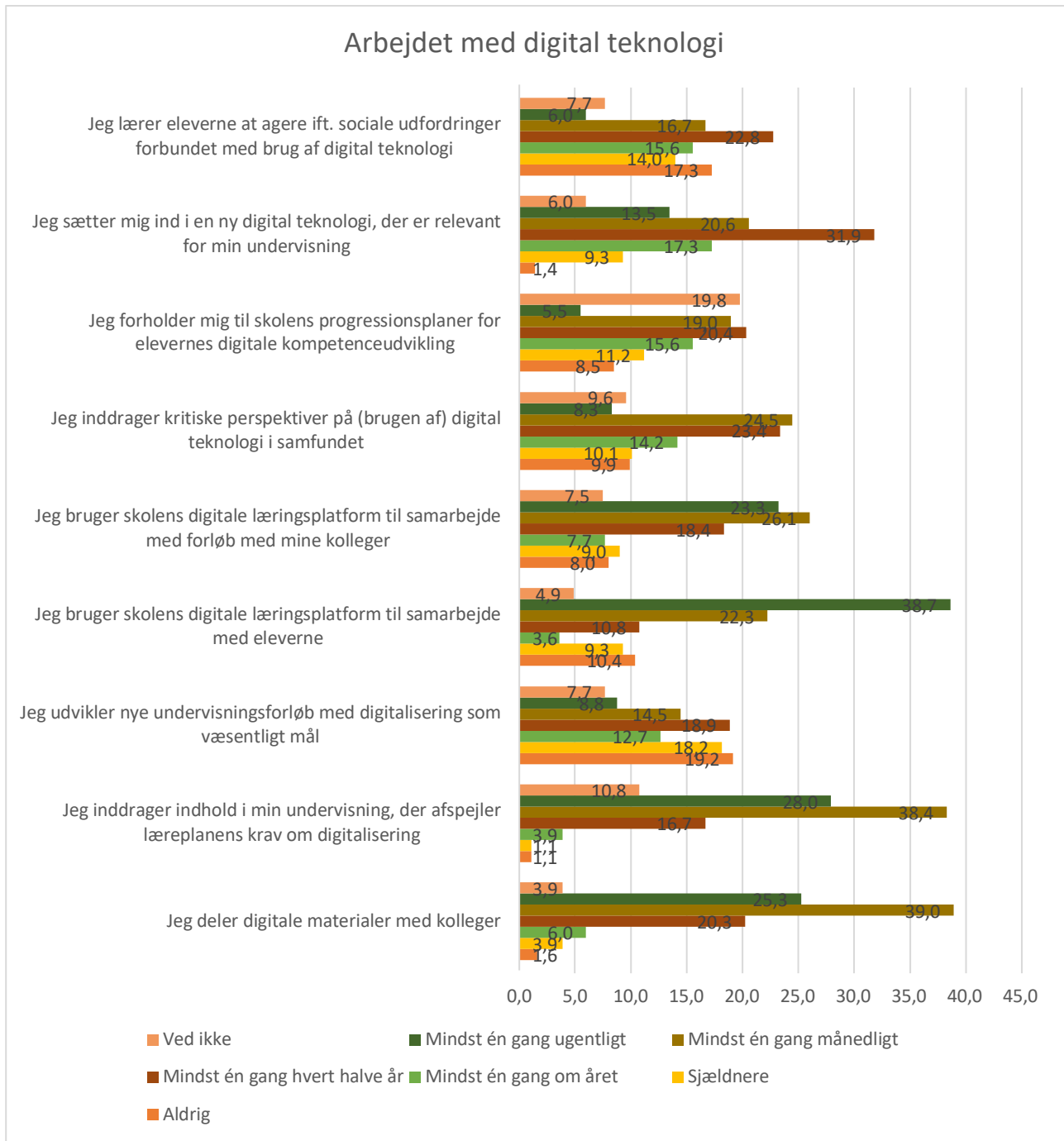
FIGUR 13: LÆRERNES OPLEVELSE AF DIGITAL TEKNOLOGI (N=636)

Derimod er 38,4% af lærerne hverken enige eller uenige i, at digital teknologi fremmer elevernes kreativitet i undervisningen, hvortil 36,0% er overvejende enige eller helt enige i, at det er tilfældet, og en mindre gruppe, nemlig 21,7% er overvejende uenige eller helt uenige i, at det er tilfældet. Til spørgsmålet om, hvorvidt eleverne bør have adgang til internettet i forbindelse med skriftlige eksaminer, er den adspurgte lærergruppe da også splittet. Her svarer helt 45,9% at det ikke skal være muligt og 38,7% svarer at det skal være muligt, hvor 15,4% svarer 'ved ikke' (N=636). Til sammenligning svarer hele 73,7%, måske ikke overraskende, at eleverne bør have adgang til internettet og kun 11,1% svarer, at det ikke skal være muligt og 15,2% svarer 'ved ikke' til spørgsmålet (N=2962).

Ligesom spørgsmålet om adgang til internet til eleverne skriftlige eksaminer deler de adspurgte lærere, er det ligeledes tilfældet, når det kommer til, hvordan og hvor ofte de arbejder med digital teknologi i undervisningen. Lærernes svar fordeler sig således:

FIGUR 14: LÆRERNES BRUG AF DIGITAL TEKNOLOGI I UNDERVISNINGEN (N=636)

Her kommer det til udtryk, at man arbejder med teknologi meget forskelligt på skolerne. Det tyder dog på, at en stor andel af de adspurgte bruger *skolens digitale læringsplatform til samarbejde med eleverne*, idet 38,7% gør det mindst én gang om ugen, hvor 22,3% gør det mindst én gang om måneden. Derudover svarer hhv. 38,4% og 28,0%, at de mindst én gang om måneden og mindst én gang om ugen *inddrager indhold i undervisningen, der afspejler læreplanens krav om digitalisering*, og hhv.

39,0% og 25,3%, at de mindst én gang om måneden og mindst én gang om ugen *deler digitale materialer med kolleger*. 31,9% angiver, at de mindst én gang hver halve år *sætter sig ind i ny teknologi, der er relevant for deres undervisning*. Omvendt svarer hhv. 19,2% og 18,2%, at de aldrig eller sjældent *udvikler nye undervisningsforløb med digitalisering som væsentligt mål*, og hhv. 17,3% og 14,0% svarer, at de hhv. aldrig eller sjældent *lærer eleverne at agere ift. sociale udfordringer forbundet med brug af digital teknologi*.

4 TABELLER OG FIGURER

FIGUR 1: INTERNATIONAL OPMÆRKSOMHED PÅ PROJEKTET	3
FIGUR 2: OVERSIGT OVER KAPITLER I 1. BOG I PROJEKTET	4
FIGUR 3: FORDELING AF SVARPROCENTER	7
TABEL 1: LÆRERNES SAMLEDE OPLEVELSE AF VISION OG MISSION PÅ SKOLERNE	8
FIGUR 4: LÆRERNES OPLEVELSE AF DERES ARBEJDE	9
FIGUR 5: MENINGSFULDE ARBEJDSOPGAVER	9
TABEL 2: ELEVERNES OPLEVELSE AF UNDERVISNINGSMILJØ	10
TABEL 3: ELEVERNES OPLEVELSE AF TRIVSEL	11
FIGUR 6: UDFORDRINGER, DER PÅVIRKER ELEVERNE NEGATIVT (N=3212)	12
FIGUR 7: UNDERVISNINGSFORMER, DER FOR ELEVERNE FYLDER MEST I UNDERVISNINGEN (N=3191)	13
TABEL 4: UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSUDBYTTE, LÆRER OG ELEV	14
FIGUR 8: LÆRERNES OPLEVELSE AF SKOLENS ARBEJDE MED REFORMEN (N=421)	17
FIGUR 9: ELEVERNES VURDERING AF FLERFAGLIGE FORLØB (N=3039)	19
FIGUR 10: LÆRERNES OPLEVELSE AF ELEVERNES UDBYTTE AF FAGLIGE SAMSPILSFORLØB	19
TABEL 5: UDSAGN, DER BESKRIVER ELEVERNE SOM SKRIVERE I GYMNASIEKONTEKST (N=3034)	20
FIGUR 11: EVALUERINGSFORMER	22
FIGUR 12: FORMÅL MED EVALUERING (N=638)	23
TABEL 6: FORMÅL MED EVALUERING	23
FIGUR 13: LÆRERNES OPLEVELSE AF DIGITAL TEKNOLOGI (N=636)	24
FIGUR 14: LÆRERNES BRUG AF DIGITAL TEKNOLOGI I UNDERVISNINGEN (N=636)	26